

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2002-08-30

Närvarande: f.d. justitierådet Hans Danelius, regeringsrådet Gustaf Sandström, justitierådet Dag Victor.

Enligt en lagrådsremiss den 22 augusti 2002 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i årsredovisningslagen (1995:1554),
2. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. lag om ändring i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Åsa Bokström.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i årsredovisningslagen

Allmänt

I lagrådsremissen föreslås att företag skall vara skyldiga att i årsredovisningen lämna uppgifter om anställdas sjukfrånvaro. Avsikten är att motsvarande redovisningsregler skall införas också för kommuner och landsting och för statliga myndigheter. Lagrådets granskning kan naturligtvis bara avse det till Lagrådet remitterade förslaget.

Någon bedömning kan därför inte göras av de regler som avses gälla för offentliga arbetsgivare.

Att den i remissen behandlade frågan har aktualiserats har att göra med den ökade sjukfrånvaron under senare år. I remissen sägs att medvetenheten om sjukfrånvarons fördelning på olika verksamheter samt om dess orsaker och kostnader måste öka. Intresset hos företag, kommuner och myndigheter att vidta åtgärder för att förbättra arbetsförhållandena eller att undvika hög sjukfrånvaro förutsätts öka om uppgifter om sjukfrånvarons fördelning görs kända. Det sägs också att olika intressenter har intresse av information om sjukfrånvaron. Det gäller bl.a. ägare till företag och anställda vid bedömningar av hur verksamheten bedrivs och hur arbetsmiljön är.

Den bild som ges i remissen (jfr s. 25) är att det primära syftet med förslaget är att få företagen att själva vidta åtgärder för att minska sjukfrånvaron. Eftersom en årsredovisning skall rikta sig till externa bedömare kan det ifrågasättas om uppgifter av det aktuella slaget har sin plats i årsredovisningen (jfr prop. 1998/99:130 s. 332 ff. rörande ett tidigare förslag om s.k. personalekonomisk redovisning). Kopplingar finns emellertid också till de intressen som årsredovisningen traditionellt anses bära tillgodos. Lagrådet anser sig därför inte ha tillräcklig grund för att av principiella skäl motsätta sig förslaget.

Av remissen (s. 13 f.) framgår att en öppen redovisning av sjukfrånvaron även skall kunna användas vid genomförandet av ett kommande förslag om s.k. ekonomiska drivkrafter, syftande till att få arbetsgivare att förebygga ohälsa. Om information om sjukfrånvaron skall få sådana ekonomiska konsekvenser synes emellertid årsredovisningslagen inte vara en lämplig plats för regleringen och ett större mått av tydlighet och precision böra krävas än i de nu föreslagna

bestämmelserna. Det torde då behöva ytterligare klargöras i vilka fall information skall lämnas och vilka uppgifter som informationen skall innefatta (jfr vad som nedan sägs i anslutning till 5 kap. 18 a §).

5 kap. 18 a §

I paragrafens andra stycke anges olika grupper för vilka uppgifter om sjukfrånvaron skall lämnas. Enligt tredje stycket skall, av integritets-skäl, uppgift inte lämnas om antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Som framgår av författningskommentaren kan det vara vanskligt att bedöma om en uppgift om sjukfrånvaron kan hänföras till en enskild individ. Undantas en grupp på grund av "tioregeln" i tredje stycket kan en annan grupp, som i och för sig omfattar mer än tio personer, också behöva undantas. Bedömningar av det slaget kan vara svåra att göra vid upprättande och granskning av årsredovisningar.

Ett sätt att minska de antydda tillämpningsproblemen är att i fjärde stycket undanta fler företag än som följer av hänvisningen där till 3 kap. 8 § andra stycket 1 (företag som de två senaste räkenskaps-åren haft i medeltal högst tio anställda). Det i remissen anförda argumentet att man genom hänvisningen knyter an till en i årsredo-visningslagen redan förekommande gräns har begränsad tyngd eftersom övriga i lagen förekommande hänvisningar till 3 kap. 8 § avser inte bara andra stycket 1 utan också andra stycket 2 (se 5 kap. 16 och 17 §§ samt 6 kap. 1 §).

De föreslagna bestämmelserna kan ge anledning till en rad tillämp-ningsproblem som gäller bl.a. hur procentberäkningen enligt första och tredje styckena skall göras i vissa lägen och vad som skall för-stås med en sammanhängande sjukfrånvaro under 60 dagar. Inte

heller är det tydligt om det, för att undantaget i tredje stycket skall vara tillämpligt, krävs t.ex. att gruppen inte vid något tillfälle under räkenskapsåret överstigit tio personer eller att medeltalet av de anställda under hela räkenskapsåret inte överstigit tio eller om det är tillräckligt att antalet anställda vid något tillfälle under räkenskapsåret nedgått till tio eller ännu mindre. Oklarheter i sådana hänseenden kan knappast godtas om redovisning av sjukfrånvaron kommer att leda till ekonomiska konsekvenser för den redovisningsskyldige.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.